נוהל הרחקה לצמיתות של תלמיד ממוסד חינוך והעברתו למוסד חינוך אחר

כל מוסדות החינוך, לרבות אלה: מוסד חינוך רשמי, מוסד חינוך מוכר שאינו רשמי, מוסד חינוך הפועל ברישיון לפי חוק הפיקוח על בתי הספר, התשכ"ט-1969 (להלן: "חוק הפיקוח על בתי הספר"), בכל שכבות הגיל, לרבות כיתות י'-י"ב, למעט תלמידים בעלי צרכים מיוחדים, כהגדרתם בחוק החינוך המיוחד התשמ"ח-1988, הלומדים במוסד לחינוך מיוחד, שלא יורחקו לצמיתות.

1.הגדרות

2.כללי

3.הליך הרחקת תלמיד לצמיתות ממוסד חינוך והעברתו למוסד חינוך אחר

3.1.כללי

3.2.שלב א': טרום החלטה - דיון פנימי במוסד החינוך אם לשקול הרחקה לצמיתות

3.3.שלב ב': מתן זכות טיעון להורי התלמיד ולתלמיד

3.4.שלב ג': ההחלטה אם להרחיק לצמיתות

3.5.הודעת מנהל מוסד החינוך על ההחלטה להרחיק תלמיד לצמיתות

3.6.ההליך בפני ועדת שימוע במחוז (במקרה שהתלמיד לא הורחק לאלתר)

3.7.הרחקת תלמיד לצמיתות לאלתר ממוסד חינוך

3.8.הודעת מנהל מוסד החינוך על ההחלטה להרחיק תלמיד לצמיתות לאלתר

3.9.דיון בוועדת שימוע במחוז והחלטת מנהל המחוז בערר על הרחקת תלמיד לצמיתות לאלתר ממוסד חינוך

3.10. הודעה על החלטת מנהל המחוז בערר על הרחקה לצמיתות ממוסד חינוך ועל הרחקה לצמיתות לאלתר ממוסד חינוך

4.המועד לביצוע החלטתו של מוסד החינוך להרחיק תלמיד לצמיתות ולהעבירו למוסד אחר

5.כללים להרחקת תלמיד לצמיתות ממוסד חינוך בשל הישגיו הלימודיים

6.הליך הרחקת תלמיד לצמיתות בשל הישגיו הלימודיים

7.היבחנות בבחינות בגרות

8.דיווח לשר החינוך

9.נספחים

נספח א דוגמה למכתב הזמנה לדיון בפני הוועדה של מוסד החינוך

נספח ב טופס התחייבות לשמירה על סודיות

1. הגדרות

1.1"בעלות או בעלות אחרת": בעלות על מוסד חינוך שאינו בבעלות רשות חינוך מקומית או שאינו מוסד חינוך רשמי.

1.2"חוק החינוך המיוחד": חוק החינוך המיוחד, התשמ"ח-1988.

1.3"מוסד חינוך רגיל": מוסד חינוך שאינו מוסד לחינוך מיוחד.

1.4"תלמיד זכאי שילוב": תלמיד המשולב בחינוך הרגיל בהתאם להוראות פרק ד'1 לחוק החינוך המיוחד.

1.5"תלמיד זכאי חינוך מיוחד במוסד חינוך רגיל": תלמיד בעל צרכים מיוחדים הזכאי לחינוך מיוחד ולומד בכיתה לחינוך מיוחד במוסד חינוך רגיל.

2. כללי

2.1יידוע בפומבי: הוראות חוק זכויות התלמיד, התשס"א-2001, הוראות חוזרי המנכ"ל בנושא זכויות התלמיד והוראות מוסד החינוך בדבר זכויות וחובות התלמיד ובדבר כללי המשמעת במוסד יוצגו במוסד החינוך במקום בולט לעין ונגיש לתלמידים ולהוריהם.

2.2אמצעי משמעת וסייגים לענישה

2.2.1סעיף 10 לחוק קובע כי כל תלמיד זכאי שהמשמעת במוסד החינוך תונהג כלפיו באופן ההולם את כבוד האדם, ובכלל זה הוא זכאי שלא יינקטו כלפיו אמצעי משמעת גופניים או משפילים.

2.2.2סעיף 11 לחוק מורה כי מוסד חינוך לא ינקוט אמצעי ענישה נגד תלמיד בשל מעשה או מחדל של הוריו. כמו כן מוסד חינוך אינו רשאי לנקוט אמצעי ענישה נגד תלמיד בשל מחלה או לקות שלו.

2.2.3חובת סודיות: חובה על כל מי שהגיע אליו מידע עקב מילוי תפקיד לפי נוהל זה לשומרו בסוד ואינו רשאי לגלותו אלא לצורך מילוי תפקידו.

3. הליך הרחקת תלמיד לצמיתות ממוסד חינוך והעברתו למוסד חינוך אחר

3.1. כללי

הליך ההרחקה של תלמיד לצמיתות ממוסד חינוך יתקיים בשלושה שלבים עיקריים: בשלב הראשון יתקיים דיון פנימי במוסד החינוך שהוא רשום בו. בשלב השני ייתן מוסד החינוך זכות טיעון להורי התלמיד לפני ההחלטה הסופית. בשלב השלישי תינתן ההחלטה הסופית, ואם ההחלטה היא להרחיק את התלמיד, יוכלו ההורים להגיש ערר לוועדת שימוע במחוז. השאלה אם להרחיק תלמיד לצמיתות תידון תחילה במוסד החינוך שבו הוא רשום ולומד, בהתאם לשלושת השלבים המפורטים להלן.

3.2. שלב א': טרום החלטה - דיון פנימי במוסד החינוך אם לשקול הרחקה לצמיתות

3.2.1.במקרה שמנהל המוסד סבור שיש לשקול את הרחקתו לצמיתות של תלמיד ולהעבירו למוסד אחר, עליו לפתוח תיק נפרד עבורו ובו יתויקו כל המסמכים הרלוונטיים, ובכלל זה המסמכים שיפורטו להלן.

3.2.2מנהל המוסד יזמן את אנשי הצוות החינוכי והטיפולי הרלוונטיים לדיון בשאלה אם לשקול הרחקה לצמיתות או שיש מקום לנקוט צעדים פדגוגיים וטיפוליים אחרים. במסגרת זו חובה לבחון אם מוצו כל התהליכים החינוכיים והטיפוליים העומדים לרשות בית הספר, לרבות שיתוף ההורים.

3.3. שלב ב': מתן זכות טיעון להורי התלמיד ולתלמיד
3.3.1מצא מנהל מוסד החינוך, לאחר הדיון הפנימי, שיש לשקול את הרחקתו לצמיתות של התלמיד, תינתן לתלמיד ולהוריו זכות טיעון.

3.3.2מנהל מוסד החינוך ישלח מכתב זימון לדיון, לפי הדוגמה בנספח א' להלן, לתלמיד ולהוריו.

3.3.3מכתב הזימון לדיון יישלח בדואר רשום. רצוי לשלוח מכתב זימון גם בדואר רגיל.

3.3.4במקרה של הורים פרודים או גרושים יש לשלוח מכתב זימון לדיון נפרד לכל אחד מהם בכפיפות להנחיות בחוזר הוראות הקבע "הקשר בין בית הספר ובין הורים פרודים או גרושים".

3.3.5חובה לשמור בתיק את אישור המסירה של מכתב הזימון שנשלח בדואר רשום.

3.3.6הדיון יתקיים במוסד החינוך בפני ועדה המורכבת מהחברים האלה:

המפקח על מוסד החינוך;
מנהל מוסד החינוך;
היועץ החינוכי או פסיכולוג מוסד החינוך, לפי העניין;
מחנך הכיתה;
רכז השכבה, אם קיים בעל תפקיד כזה באותו מוסד;
בעלי תפקיד אחרים הנוגעים בדבר, לפי שיקול דעתו של מנהל מוסד החינוך.
3.3.7נוסף על האמור ב־3.3.6 לעיל, כאשר מדובר בתלמיד זכאי שילוב או בתלמיד זכאי חינוך מיוחד במוסד רגיל, יהיה נוכח בדיון גם אחד מאלה: מפקח לחינוך מיוחד או מנהל מתי"א או מדריך בתחום החינוך המיוחד.

3.3.8לא הופיעו התלמיד ואף לא אחד מהוריו במועד שנקבע, יידחה הדיון למועד אחר, והתלמיד והוריו יזומנו אליו במכתב זימון נוסף שיישלח גם הוא בדואר רשום.

3.3.9גם במקרה של הורים פרודים או גרושים די בהופעתו של הורה אחד לדיון כדי שהדבר ייחשב כמתן הזדמנות נאותה לטעון בעניין, בתנאי שהמזַמנים יוודאו שההורה הנעדר הוזמן כדין (הוראה זו באה להוסיף על ההוראות הקבועות בחוזר הוראות הקבע "הקשר בין בית הספר ובין הורים פרודים או גרושים").

3.3.10בכל מקרה שבו ההורה או התלמיד אינם שולטים בשפת הלימוד העיקרית במוסד החינוך יוזמן מתורגמן או אדם אחר השולט בשפה העיקרית הנלמדת במוסד החינוך ובשפה שההורים דוברים. ההורים יכולים להביא אדם כזה מטעמם. במקרה שבו הורי התלמיד או התלמיד חירשים או כבדי שמיעה יוזמן לדיון מתורגמן לשפת הסימנים או אדם הבקי בשפת הסימנים. ההורים יוכלו להביא אדם כזה מטעמם.

3.3.11לא הופיעו ההורים והתלמיד גם במועד הנוסף שנקבע לדיון, לא יידחה עוד הדיון בשל כך, והוועדה תדון בעניין הרחקתו של התלמיד לצמיתות במועד זה בהיעדרם. היעדרם של התלמיד והוריו גם מהמועד השני נחשב ויתור על זכותם להשמיע את טענותיהם.

3.3.12

א.הופיעו ההורים והתלמיד לדיון, יחזור מנהל מוסד החינוך על הטעמים שבגינם הוא וצוותו שוקלים להרחיק את התלמיד לצמיתות ויפרטם. מנהל מוסד החינוך יהיה רשאי, אם יראה בכך צורך, לאפשר לאנשי הצוות

המקצועי להבהיר את הטעמים שפירט לפי תפקידם. לאחר מכן יטענו ההורים והתלמיד את טענותיהם בעצמם בפני הוועדה.

ב.אם ההורים יבקשו לצרף לדיון אדם נוסף מטעמם (להלן "אדם"), וקיימות נסיבות חריגות ומיוחדות המצדיקות זאת (האדם מכיר היטב את התלמיד או את משפחתו או את הסוגיה שבגינה שוקלים את הרחקתו או שהוא גורם מקצועי מתחום החינוך או הפסיכולוגיה או אדם כאמור ב־3.3.10 לעיל או אדם רלוונטי אחר), יאפשר מנהל מוסד החינוך לאדם זה להשמיע את דעתו או את נימוקיו בפני הוועדה, בתנאי שיתקיימו ההנחיות האלה:

מנהל המוסד ישמע את האדם רק לאחר ששמע את התלמיד ואת הוריו.
ההורים הודיעו על כך מראש, בתוך פרק זמן סביר לפני הדיון, למנהל מוסד החינוך.
מנהל המוסד רשאי לקבוע לעניין זה את סדרי הדיון ואת פרק הזמן המוקצב לשמיעת אותו אדם. יודגש שהדיון בפני הוועדה בעניין הרחקת תלמיד לצמיתות הוא דיון פדגוגי.

3.3.13כאשר אחת הטענות של התלמיד או של ההורים אינה ברורה, על מנהל מוסד החינוך או על חבר אחר בוועדה לבקש הבהרה.

3.3.14יש לשמוע את טענותיהם של התלמיד וההורים "בלב פתוח ובנפש חפצה".

3.3.15בפני הוועדה יועלו גם טיעוני בית הספר, ויתקיים דיון.

3.3.16יש לנהל פרוטוקול אשר ישקף את כל הדיון שהתנהל בנוכחות התלמיד או ההורים. פרוטוקול זה יימסר להורים לאחר הגהה.

3.4. שלב ג': ההחלטה אם להרחיק לצמיתות
3.4.1לאחר שההורים ישמיעו את טענותיהם בזמן שהוקצב לכך, יתקיים דיון סגור בין חברי הוועדה ותתקבל החלטת מנהל מוסד החינוך אם להרחיק או לא להרחיק את התלמיד לצמיתות. החליט המנהל להרחיק תלמיד, תינתן הודעה על ההחלטה לרשות החינוך המקומית כאמור ב־3.5 להלן.

3.4.2החלטת מנהל מוסד החינוך להרחיק תלמיד לצמיתות צריכה להתייחס לטענות ההורים או מי מטעמם ולנמק מדוע טענותיהם נדחו במקרה שהוחלט שלא לקבלן לאור טענות מוסד החינוך. יש לציין בהחלטה אם נבחנו חלופות להחלטה על הרחקה לצמיתות ולהסביר מדוע לא תיבחר חלופה אחרת, אם היא קיימת.

3.4.3כאשר מדובר בתלמיד זכאי שילוב או בתלמיד זכאי חינוך מיוחד במוסד חינוך רגיל, תבחן הוועדה טרם קבלת החלטה בעניינו את האפשרות להפנותו לוועדת השמה, בהתאם לחוק החינוך המיוחד ולהנחיות בחוזרי המנהל הכללי.

3.4.4ההחלטה להרחיק תלמיד צריכה להיות של מנהל מוסד החינוך לאחר הדיון בוועדה, ולא של גורם אחר (כגון צוות בין־מקצועי), מכובד ככל שיהיה.

3.5. הודעת מנהל מוסד החינוך על ההחלטה להרחיק תלמיד לצמיתות
3.5.1הודעת מנהל מוסד החינוך על ההחלטה להרחיק תלמיד ממוסד חינוך מסוים לצמיתות ולהעבירו למוסד חינוך אחר תכלול את הפרטים האלה:

א.תוכן ההחלטה ונימוקיה

ב.מועד מתן ההחלטה

ג.הסבר על קיום זכות ערר של התלמיד ושל הוריו בתוך 14 ימים מיום המצאת ההודעה ופירוט הדרכים להגשת הערר (בציון כתובתו של מנהל המחוז הרלוונטי).

3.5.2מנהל מוסד חינוך רשמי או מנהל מוסד שבבעלות רשות חינוך מקומית יעביר בכתב את ההודעה על ההחלטה להרחיק תלמיד לצמיתות לרשות החינוך המקומית שבשטחה נמצא מוסד החינוך וכן לרשות החינוך המקומית שבה התלמיד מתגורר (במקרה שאין מדובר באותה רשות חינוך). ההחלטה תכלול את הנימוקים להחלטה ואת עיקרי הדיון, לרבות טענות התלמיד או ההורים או מי מטעמם. אם נמסרו טענות התלמיד וההורים גם בכתב, יעביר מנהל המוסד גם את מכתביהם.

3.5.3מנהל מוסד החינוך של בעלות אחרת יעביר בכתב את ההודעה על ההחלטה להרחיק תלמיד כאמור ב־3.5.1 לעיל אל הבעלות על מוסד החינוך (כהגדרתה ב־1.1 לעיל) ולרשות החינוך המקומית שהתלמיד מתגורר בה כדי שתשבץ את התלמיד במוסד אחר. מנהל מוסד החינוך יודיע להורים בכתב על ההחלטה להרחיק את התלמיד.

3.5.4נוסף על הגורמים המפורטים לעיל תישלח ההודעה הכוללת את כל הפרטים שפורטו לעיל בארבעה עותקים. עותק אחד יימסר לתלמיד (במידת האפשר תלֻווה המסירה בשיחת הסבר), עותק נוסף יישלח להורי התלמיד בדואר רשום ובדואר רגיל, עותק שלישי יועבר למנהל המחוז של משרד החינוך שבתחומו נמצא מוסד החינוך, ועותק רביעי יועבר לממונה על השירות הפסיכולוגי-הייעוצי במשרד החינוך שהוא נציגו של המנהל הכללי לעניין זה.

3.6. ההליך בפני ועדת שימוע במחוז (במקרה שהתלמיד לא הורחק לאלתר)
3.6.1הוגש ערר בכתב בידי התלמיד או הוריו למנהל המחוז בתוך 14 ימים מיום המצאת ההודעה על ההחלטה להרחיק את התלמיד ממוסד חינוך ולהעבירו למוסד חינוך אחר, יתקיים דיון בפני ועדת שימוע מוקדם ככל האפשר ולכל המאוחר בתוך 14 יום מיום הגשת הערר.

3.6.2אלה חברי הוועדה:

א. מנהל המחוז או מפקח המחוז או המפקח על החינוך הדתי אשר במחוזו נמצא מוסד החינוך, והוא יהיה היושב ראש (להלן: "יו"ר ועדת השימוע"; במקרה של הרחקת תלמיד לצמיתות ממוסד דתי יהיה יו"ר ועדת השימוע בערר המפקח על החינוך הממלכתי-דתי במחוז);

ב. נציג הארגון שרוב המורים במוסד החינוך משתייכים אליו כפי שיקבע הארגון;

ג. נציג ארגון ההורים הארצי מתוך רשימה שיקבע הארגון אלא אם יבקשו התלמיד או הוריו כי לא ישתתף בדיון;

ד. ראש מועצת התלמידים המחוזית או סגנו אלא אם יבקשו התלמיד או הוריו כי לא ישתתף בדיון. הנציגים האמורים ב־ב'-ד' יחתמו על טופס לשמירת סודיות טרם השתתפותם בדיון, אם הם ישתתפו בו (ראו טופס בנספח ב' להלן).

3.6.3הביאו לידיעת יו"ר ועדת השימוע כי יש נתונים ונסיבות רגישים (לעניין זה – הרגליו המיניים, מצבו הבריאותי, מצבו הכלכלי, דעותיו ואמונותיו, נתונים אישיים רגישים אחרים) שחשיפתם שלא לצורך קבלת ההחלטה עלולה לפגוע בפרטיותו של התלמיד, ישקול יו"ר ועדת השימוע את הדרך שבה יובאו הנתונים והנסיבות בפני יתר הנציגים, לרבות נציגי הוועדה שאינם עובדי משרד החינוך.

3.6.4יו"ר ועדת השימוע יקיים את הדיון לפני ועדת השימוע במועד שנקבע, בכל הרכב שהוא, בתנאי שנשלחה הודעה בדואר רשום על מועד הדיון ועל מקומו לכל אלה:

א. לנציגים בוועדת השימוע, דהיינו לנציג הארגון היציג שאליו משתייכים מרבית המורים במוסד החינוך, לנציג ארגון ההורים הארצי ולראש מועצת התלמידים או לסגנו (לא תישלח הזמנה לנציג ארגון ההורים הארצי או לראש מועצת התלמידים או לסגנו אם ביקשו התלמיד או הוריו כי הם לא ישתתפו בדיון; כמו כן אין להזמין נציג של ועד ההורים המוסדי או העירוני אם הוא אינו נמנה ברשימה שנקבעה);

ב. לתלמיד ולהוריו;

ג. למפקח המחוז או למפקח הכולל האחראי על מוסד החינוך או למנהל מוסד החינוך או למי מטעמם.

כאשר מדובר בתלמיד זכאי שילוב או בתלמיד זכאי לחינוך מיוחד במסגרת חינוך רגילה, יזמין מנהל המחוז גם מפקח לחינוך מיוחד.

3.6.5 ההחלטה בערר תינתן על ידי יו"ר ועדת השימוע בערר.

3.6.6 ההחלטה תינתן לאחר שישמע יו"ר ועדת השימוע את התלמיד ו/או את הוריו ולאחר שישמע את מפקח המחוז ו/או את המפקח הכולל האחראי על מוסד החינוך ו/או את מנהל מוסד החינוך או מי מטעמם, וכן את דעות הנציגים שהוזמנו כדין לדיון בוועדה.

3.6.7 לגבי תלמיד זכאי שילוב או תלמיד זכאי חינוך מיוחד במסגרת חינוך רגילה, תינתן ההחלטה על ידי יו"ר ועדת השימוע לאחר שישמע גם מפקח לחינוך מיוחד ולאחר

3.6.8 שיבחן את הפעילות של מוסד החינוך לשילובו של התלמיד ואת השיקולים להפנייתו לוועדת השמה כדי לבחון מחדש את אפיון החריגות להשמה חינוכית.

3.6.9 הליך השימוע בערר יהיה בהתאם לכללי השימוע המפורטים ב־3.3.9-3.3.12 לעיל. להבדיל מהליך דיון במוסד החינוך, אין לתלמיד ולהוריו זכות למועד נוסף מעבר למועד הראשון שהוזמנו אליו כדין על ידי מנהל המחוז.

3.6.10 יו"ר ועדת השימוע יודיע בכתב על החלטתו בערר בתוך 3 ימים מתום הדיון לפני ועדת השימוע.

3.7. הרחקת תלמיד לצמיתות לאלתר ממוסד חינוך
בנסיבות חריגות המחייבות הרחקת תלמיד לאלתר יש לנהוג באופן הזה:

3.7.1 יש לקיים את ההוראות ב־3.2-3.4 גם במקרה שבו שוקלים הרחקת תלמיד לצמיתות לאלתר.

3.7.2 במקרה שבו - נוסף על ההחלטה להרחיק תלמיד לצמיתות הוחלט גם להרחיקו לאלתר ולא להמתין לתוצאות הערר בפני ועדת השימוע - יש לנהוג כדלהלן:

א. מנהל המוסד יקבל אישור בכתב של מפקח המחוז – ובאין מפקח מחוז יקבל אישור בכתב של המפקח הכולל – להרחיק את התלמיד לצמיתות לאלתר.

ב. מנהל מוסד החינוך יעביר את האישור להרחקה לאלתר לרשות החינוך המקומית או לבעלות על מוסד החינוך ולמנהל המחוז.

ג. מנהל המוסד יודיע על ההחלטה להרחיק את התלמיד לאלתר לממונה על השירות הפסיכולוגי-הייעוצי במשרד החינוך שהוא נציגו של המנהל הכללי לעניין זה.

3.8. הודעת מנהל מוסד החינוך על ההחלטה להרחיק תלמיד לצמיתות לאלתר

3.8.1הודעת מנהל מוסד החינוך על ההחלטה להרחיק תלמיד ממוסד חינוך מסוים לצמיתות ולהעבירו למוסד חינוך אחר תכלול את הפרטים האלה:

א.תוכן ההחלטה ונימוקיה;

ב.מועד מתן ההחלטה;

ג.אישור בכתב של מפקח המחוז, ובאין מפקח מחוז אישור בכתב של המפקח הכולל;

ד.הסבר על קיום זכות ערר של התלמיד והוריו בתוך 10 ימים מיום המצאת ההודעה ופירוט הדרכים להגשתו (בציון כתובתו של מנהל המחוז הרלוונטי).

3.8.2מנהל מוסד חינוך רשמי או מנהל מוסד שבבעלות רשות חינוך מקומית יעביר בכתב את ההודעה על ההחלטה להרחיק תלמיד לצמיתות לרשות החינוך המקומית שבשטחה נמצא מוסד החינוך וכן לרשות החינוך המקומית שבה התלמיד מתגורר (במקרה שאין מדובר באותה רשות חינוך) ולמנהל המחוז. ההחלטה תכלול את הנימוקים להחלטה ואת עיקרי הדיון, לרבות טענות ההורים ו/או התלמיד ו/או מי מטעמם. אם נמסרו טענות ההורים והתלמיד גם בכתב, יעביר מנהל המוסד גם את מכתביהם.

3.8.3מנהל מוסד החינוך של בעלות אחרת יעביר בכתב את ההודעה על ההחלטה להרחיק תלמיד כאמור ב־3.8.1 לעיל אל הבעלות על מוסד החינוך (כהגדרתה ב־1.1 לעיל) ולרשות החינוך המקומית שהתלמיד מתגורר בה כדי שתשבץ את התלמיד במוסד אחר. מנהל מוסד החינוך יודיע להורים על ההחלטה להרחיק את התלמיד.

3.8.4נוסף על הגורמים המפורטים לעיל תישלח ההודעה הכוללת את כל הפרטים שפורטו לעיל בארבעה עותקים. עותק אחד יימסר לתלמיד (במידת האפשר תלווה המסירה בשיחת הסבר), עותק נוסף יישלח להורי התלמיד בדואר רשום ובדואר רגיל, עותק שלישי יועבר למנהל המחוז של משרד החינוך שבתחומו נמצא מוסד החינוך, ועותק רביעי יועבר לממונה על השירות הפסיכולוגי-הייעוצי במשרד החינוך שהוא נציגו של המנהל הכללי לעניין זה.

3.9. דיון בוועדת שימוע במחוז והחלטת מנהל המחוז בערר על הרחקת תלמיד לצמיתות לאלתר ממוסד חינוך

3.9.1התלמיד או הוריו יהיו רשאים להגיש ערר בכתב למנהל המחוז בתוך 10 ימים מיום המצאת ההודעה על ההחלטה להרחיק את התלמיד לאלתר ממוסד חינוך ולהעבירו למוסד חינוך אחר.

3.9.2מוקדם ככל האפשר, ולכל המאוחר בתוך 10 ימים מיום הגשת הערר, יתקיים דיון ותתקבל החלטת מנהל המחוז. החלטת מנהל המחוז תהיה מפורטת בהתאם להוראות ב־3.10 להלן.

3.9.3יתר ההוראות לעניין ההתנהלות של ועדת השימוע המובאות ב־3.3.9-3.3.12 לעיל, יחולו בשינויים המחויבים. יודגש כי במקרה שההחלטה על הרחקה לצמיתות לאלתר ממוסד החינוך ניתנה באישור מפקח המחוז, יכהנו רק מנהל המחוז או המפקח על החינוך הדתי כיו"ר ועדת השימוע.

3.10. הודעה על החלטת מנהל המחוז בערר על הרחקה לצמיתות ממוסד חינוך ועל הרחקה לצמיתות לאלתר ממוסד חינוך

3.10.1על הודעת מנהל המחוז בערר על החלטה להרחקת תלמיד לצמיתות לכלול את הפרטים האלה:

א.תוכן ההחלטה: ההחלטה של מנהל מוסד החינוך, דחייתה או שינויה;

ב.התשתית העובדתית;

ג.נימוקי ההחלטה אשר יתייחסו, בין היתר, הן לטענות ההורים ו/או התלמיד ו/או מי מטעמם, הן לתשובות מוסד החינוך לטענות אלה, הן לבדיקת חלופות חמורות פחות ולשיקולים מדוע אין לנקוט אותן.

כמו כן יש לציין בהודעה שאפשר לעתור לפני בית המשפט לעניינים מנהליים על החלטתו להרחיק את התלמיד לצמיתות.

3.10.2ההודעה על ההחלטה בערר תימסר בכתב למנהל מוסד החינוך, לרשות החינוך המקומית שבה התלמיד מתגורר ולרשות החינוך המקומית שבה מוסד החינוך פועל (כאשר מדובר באותה רשות) או לבעלות, לתלמיד ולהוריו ולממונה על השירות הפסיכולוגי-הייעוצי במשרד החינוך שהוא נציגו של המנהל הכללי לעניין זה, והיא תחייב את מנהל המוסד המבקש את ההרחקה, את מנהל מוסד החינוך המיועד לקלוט את התלמיד המורחק במקרה שהורחק ואת רשות החינוך המקומית או את הבעלות.

4. המועד לביצוע החלטתו של מוסד החינוך להרחיק תלמיד לצמיתות ולהעבירו למוסד אחר
4.1תלמיד לא יורחק לצמיתות עד להגשת ערר (דהיינו 14 ימים), ואם הוגש ערר, לא יורחק אלא לאחר קבלת החלטה בערר להרחיקו לצמיתות על ידי ועדת השימוע בראשות מנהל המחוז או המחמ"ד.

4.2.על אף האמור ב־4.1 לעיל בעניין הרחקה לצמיתות לאלתר, מנהל מוסד החינוך רשאי, באישור מפקח המחוז – ובאין מפקח מחוז באישור המפקח הכולל – להרחיק את התלמיד לאלתר.

4.3יודגש כי אין אישור להרחקת תלמיד לאלתר במקרה של הרחקה בשל הישגים לימודיים (ראו ב־5 להלן).

4.4קיבלה רשות החינוך המקומית (או בעלות אחרת) הודעה על החלטתו של מנהל מוסד החינוך - בהתאם להליך שפורט לעיל - להרחיק תלמיד לצמיתות, תיערך הרשות לשיבוצו של התלמיד במוסד חינוך אחר. בחלוף 14 ימים, אם לא הוגש ערר או הוגש ערר לאחר קבלת החלטת מנהל המחוז בערר, תודיע רשות החינוך המקומית להורי התלמיד את פרטי מוסד החינוך שהוא יועבר אליו. הודעה על כך תינתן גם למנהל המוסד שהתלמיד הורחק ממנו ולמנהל המוסד שהתלמיד מועבר אליו.

5. כללים להרחקת תלמיד לצמיתות ממוסד חינוך בשל הישגיו הלימודיים
5.1ככלל אין להרחיק תלמיד לצמיתות בשל הישגיו הלימודיים;

5.2תלמיד הלומד באחת מכיתות הלימוד א'-ו' לא יורחק מבית ספר שהוא לומד בו בשל הישגיו הדלים בלימודים;

5.3תלמיד הלומד באחת מכיתות הלימוד ז'-י"ב לא יורחק מבית הספר שהוא לומד בו בשל הישגיו הדלים בלימודים אלא אם מוצו כל התהליכים החינוכיים העומדים לרשות בית הספר, לרבות השארת התלמיד באותה כיתה, והתקיימו כל אלה:

5.3.1ב־70% לפחות מן המקצועות שהיה התלמיד מחויב ללמוד באותה שנת לימודים היה ציונו השנתי הסופי "נכשל";

5.3.2הכישלון אינו נובע מאירוע חריג בחיי התלמיד שהוא אחד מאלה:

- מחלה של התלמיד;

- מחלה של קרוב משפחה מדרגה ראשונה;

- גירושין או פרדה של הוריו;

- אירוע חריג (כמו למשל, מצב מתמשך של מצוקה נפשית) שלדעת מנהל מוסד החינוך, בהתייעצות עם היועץ החינוכי באותו מוסד, הוביל לכישלונו של התלמיד.

5.3.3התלמיד לא נענה להצעת מנהל מוסד החינוך לחזור בשנה שלאחר שנת הכישלון על הלימודים באותה כיתה לצורך חזרה על חומר הלימוד.

5.4ההוראות ב־5.1-5.3 לעיל לא יחולו לגבי תלמיד זכאי חוק חינוך מיוחד במוסד חינוך רגיל.

6. הליך הרחקת תלמיד לצמיתות בשל הישגיו הלימודיים
הליך הרחקת תלמיד יתקיים במוסד החינוך בהתאם להוראות ב־3.3 וב־3.4 לעיל, וערר יתקיים בפני ועדת השימוע ובפני מנהל המחוז בהתאם להוראות ב־3.6 לעיל. המועד לביצוע ההחלטה יהיה בהתאם להוראות ב־4 לעיל.

7. היבחנות בבחינות בגרות
תלמיד שהורחק ממוסד החינוך במהלך הלימוד בכיתות י'-י"ב בסמוך למועד בחינות הבגרות, לא תיפגע זכותו להשתתף בבחינות הבגרות בבית הספר שהורחק ממנו באותה שנה.

8. דיווח לשר החינוך
השירות הפסיכולוגי-הייעוצי יעביר לשר החינוך לקראת תחילת כל שנת לימודים דיווח על כל המקרים של הרחקת תלמיד לצמיתות והרחקה לצמיתות לאלתר בשנת הלימודים שחלפה, לרבות פירוט המקרים והטעמים להחלטה של מוסד החינוך ומנהל המחוז.

9. נספחים
נספח א דוגמה למכתב הזמנה לדיון בפני הוועדה של מוסד החינוך

לכבוד

התלמיד[1] _____

והוריו _____

שלום רב,

הנדון: הזמנה לדיון

1.(סעיף זה יכלול את פירוט התשתית העובדתית שעל בסיסה שוקלים להרחיק את התלמיד ממוסד החינוך ולהעבירו למוסד חינוך אחר ואת ציון העובדה שהזימון הוא מפני ששוקלים את הרחקתו).

2.(בסעיף זה יש לפרט את האמצעים שנקט מוסד החינוך לתיקון התנהגותו של התלמיד במקרה שיש היסטוריה רלוונטית).

3.(במקרה שבו שוקלים להרחיק את התלמיד לאלתר, יש לציין עובדה זו בסעיף זה ואת נימוקיה).

4.אתם מוזמנים ליום _____, בשעה_____, לחדר _____ במוסד החינוך _____ כדי להשמיע את עמדותיכם ואת טענותיכם בפני ועדה הכוללת את המפקח על מוסד החינוך, את מנהל מוסד החינוך וגורמים רלוונטיים נוספים, בטרם נקבל החלטה בענייננו של _____.

בברכה,

הנהלת מוסד החינוך

נספח ב טופס התחייבות לשמירה על סודיות

אני הח"מ: _____ ת"ז: _____ מצהיר בזאת

כדלקמן:

1.ידוע לי שעניינו של תלמיד אשר מתקיים לגביו הליך בוועדת שימוע לפי חוק זכויות התלמיד (להלן "ועדת שימוע") נוגע לצנעת חייו. אשר על כן אני מתחייב לשמור על סודיות מוחלטת ומלאה ולא לגלות לכל אדם כל מידע, בין בכתב ובין בעל פה, שהובא לידיעתי במסגרת נוכחותי כנציג בוועדת שימוע ונמסר לוועדה במישרין או בעקיפין או שהגיע לידיעתי כתוצאה מחברותי בוועדת שימוע.

2.אני מתחייב לגבי המידע כדלקמן:

א.לא להעתיק או להקליט או להעביר או להרשות לאחרים או לאפשר לאחרים לבצע במידע או בחלק ממנו שכפול, העתקה, הקלטה, צילום, תדפיס וכל צורת העתקה אחרת;

ב.שעל העותקים של המידע יחולו הוראות התחייבות זו ושכל האמור לגבי המידע יחול גם על עותקיה;

ג.לשמור בהקפדה על המידע ולנקוט את כל אמצעי הזהירות לשם מניעת אובדנו או הגעתו לידי אחר;

ד.להגביל את הגישה למידע אך ורק לחברי הוועדה;

ה. להודיע ליו"ר הוועדה בכל מקרה של אובדן מידע כלשהו;

ו. לא לפרסם בכל צורה שהיא כל נתון הנוגע למידע.

3.ההתחייבות לשמירת הסודיות לגבי המידע תהיה תקפה גם לאחר סיום חברותי בוועדת השימוע.

4.ידוע לי כי פגיעה בפרטיות היא עוולה אזרחית והוראות פקודת הנזיקין (נוסח חדש) יחולו עליה בכפוף להוראות חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981.

השם:_____ חתימה: _____ תאריך:_____

על הצהרת נציג ועדה שהוא קטין, ראש מועצת תלמידים מחוזית או סגנו יחתום הורה או אפוטרופוס:

שם ההורה/האפוטרופוס:_____ מספר ת"ז:_____
חתימה:_____ תאריך:_____

שם ההורה/האפוטרופוס:_____ מספר ת"ז:_____
חתימה:_____ תאריך:_____

[1] לשון זכר מייצגת את כל המגדרים.